

Xuro que nunca volverei a pasar fame

Xabier Cordal

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

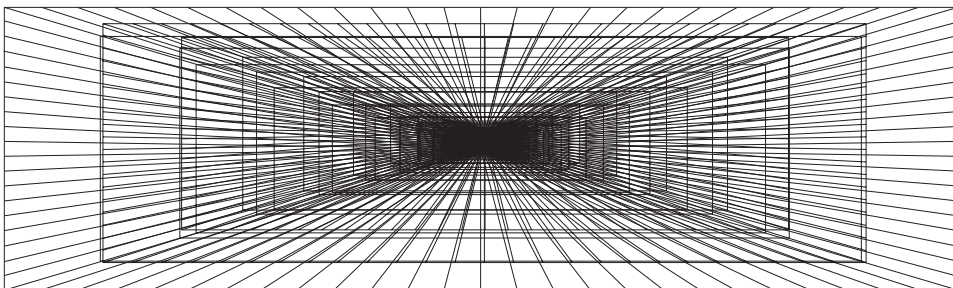
CORDAL, XABIER (2011 [2003]). “Xuro que nunca volverei a pasar fame”. *O Correo Galego*, “Revista das Letras”: 464 (10/04/2003), 3. Reedi-
ción en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cul-
tura*. <<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/1178>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

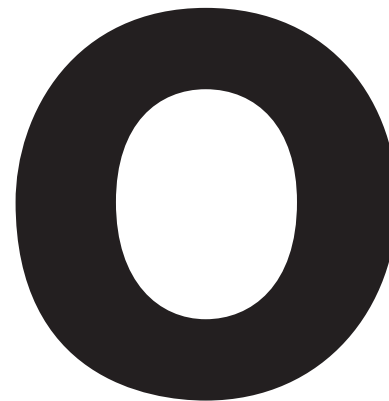
CORDAL, XABIER (2003). “Xuro que nunca volverei a pasar fame”. *O Co-
rreo Galego*, “Revista das Letras”: 464 (10/04/2003) , 3.

* Edición dispoñíbel desde o 10 de outubro de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

Xuro que nunca volverei pasar fame

Este mesmo mes de abril aparecerá nas librerías 'Xuro que nunca volverei pasar fame', un libro editado por Linteo que serve de antoloxía dos poetas da Redes Escarlata, unha asociación cultural de ámbito galego que nos últimos anos está a crear un novo xeito de enfrontarse á arte e á acción. Nas redes, agrúpanse un abano cronolóxico de poetas que abrangue desde Ramón Lorenzo e Méndez Ferrín ás novas xeracións de Iago Castro e Alberto Moman, pasando por Xavier Cordal, Chus Pato, Antón Dobao, Anxo Angueira, Manuel Seixas ou Pilar Beiro. O monográfico que hoxe presentamos, cunha introducción do propio Xavier Cordal, recolle boa parte dos poetas incluídos nesa antoloxía e un poema representativo de cada un dos escolmados na edición de Linteo.

s libros comezan polo título; despois, ás veces, hai un prólogo, aínda que en rara ocasión tan brillante coma o que ofrece Antón Figueroa, membro das Redes Escarlata.

A relación entre o poema e a fame vén de vello, e fúndaa na poesía galega –privilexiada, porque é privilexio do poeta dar voz a quen non posúe sequera historia ou espazo para vivir– Rosalía de Castro, non Scarlett O'Hara. (Lady Gregory, da bela Eirín, vendera a súa alma a cambio de rematar coa fame na illa. E Tara éravos o nome da terra –¿ou era unha facenda?– sobre a que declamaba Vivien Leigh. O círculo péchase noutro Tara, o quinto reino soberano que cantan as epopeas do norte: un omphalos, o non-lugar).

Os poemas, os xuramentos, a soberanía, igual que a fame, aínda que en grao máis tolerable, son parte do corpo. Forman tamén parte da nación, ou son nación, as Redes Escarlata, unha asemblea ceibe de case dúscenas persoas que leva causado certo estupor na socioloxía política e cultural galega. Nalgún medio de comunicación afirmou-se que as Redes Escarlata (RRE) eran unha "Asociación de poetas". Púídonos parecer incompleto o alcume, porque as RRE, como afirma o manifesto inaugural, son un barco de pedra. Na súa cuberta granítica conflúen e navegan moitas outras persoas que non escriben versos: sindicalistas, paradas, universitarios, ex-presos políticos, deseñadoras, pintoras, xente do choio asalariado e puteado, narradores.

Conviría que os intérpretes das RRE calmasen a febre da etiquetaxe rápida. E isto vale para o libro que se publica hoxe, unha obra paradoxal e incompleta como aquel artilluxo do século XX chamado "realidade". O poemario colectivo que terás axiña nas mans, do cal hoxe a *Revista das Letras* brinda un pequeno adianto, cunha dirección, de consignas, de estética e de vocación para a escolma. A súa materialidade aparecerá aí, clara e distinta. Se

na poesía galega hai un canon, ou dous, ¿onde está Xuro que nunca volverei pasar fame? No presente, sen dúbida; o canon é cousa do pasado. E máis a partir desta obra, un texto fragmentado, asembleario, que fai convivir poetas de máis de sesenta anos con case mozos que andan no alén dos vinte. No que podería haber máis, porque seguen entrando poetas, entre outros oficios, nas Redes Escarlata.

Deixamos ao xuízo certoiro da crítica a tarefa de procurarlle sentido ao libro, de tirarlle o factor común. Cando o dean feito será tarde. Os versos moveranse estrañamente, atinxirán mundo, ofrecerán tentáculos e ollos, rizomas. Desafiarán: ¿que significa a frase "poesía galega contemporánea"? Ou esta pregunta perversa: ¿por que non están moitos poetas galegos nas Redes? Xa dixen que era perversa. Ou tamén: ¿que significa "xeración"? E se fosen só un grupo de colegas ¿por que asumen un texto fundacional no que se constata que o mundo segue dividido en clases, que están pola República galega, contra o Capital?

Durante os sesenta e setenta do século pasado, os foros culturais, que encubrían un proxecto político, eran controlados de esguello pola Brigada Político-Social –qué nome máis bonito para unha asociación de poetas–. Pódese agora facer como se as Redes Escarlata non tivesen existido nunca, unha das tácticas da Policía do Pensamento. De feito cando as RRE dixeron as súas palabras en formato recital a maior parte dos xornais, radios e televisións cambiaron de tema. Non nos publican tampouco os manifestos, e iso que son en prosa. Non recollen as nosas tomas de posición contra o peche de Egunkaria, a prol dun cinema que renegue converterse en eco das produtoras españolas, a prol dunha lingua galega normalizada e adulta, contra a pillaxe de Irak.

(A fame, o horror, o horror, que repetía Kurtz sobre o corazón da escuridade.

O poema habita aí, ese baleiro ontolóxico, abandonado á gándara como a ringleira interminable de telescopios que abren a súa pupila. Sobrevive milagrosamente entre millóns de radiogramas, conversas absurdas de onda curta, perversións infinitas da linguaxe. As palabras do poema elixiron quedar en pé durante a noite, búscanse a boca antes de nacer o sentido.

E a pesar de que hai centos de anos que ao poeta lle deu por asinar versos, o poema alanca con naturalidade por riba de cada nome. Así neste Xuro que nunca volverei pasar fame, páxina por páxina, como se os nomes non fosen o sinal dunha autoría, senón o calco seco doutra pedra que cae no amilladoiro. Poderíamos ler o libro sen nomes, igual que cambiamos as canles da televisión sen voz e as imaxes van iluminando a nosa cara, debilmente, e reparámos, na viaxe nocturna, en que a verdade deste tempo escuro é a sucesión de todas elas.

A interrupción, a ferruxe, a caruma e a seda, a aira mítica, o horror, o mar, a fala confiada do poder. Estade certos de que a obra que levades con vós está feita de corpos e anda ás crebas desa verdade).

XABIER CORDAL